

The background of the cover is a photograph of a wide, flat grassy field under a cloudy sky. In the distance, there are some trees and buildings. A large, stylized yellow graphic element, resembling a jagged arrow or a map outline, points from the top right towards the bottom left. Overlaid on the top right of the image is a dark red rectangular box containing the word 'Staro' in white. Below this box, the text 'NATUUR EN BUITENGEBIED' is written in dark red. A grid of white plus signs is overlaid on the upper left portion of the image.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Oude Weidesteeg ong. te Eethen

Rapportnummer 15-0060

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Oude Weidesteeg ong. te Eethen

maart 2015

Rapportnummer: 15-0060

In opdracht van: VOF Lankhaar
Kleibergsestraat 18a
Eethen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren en kevers	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies en aanbevelingen	21
5.1	Conclusies	21
5.2	Aanbevelingen	23
	Geraadpleegde bronnen	25

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

V.O.F. Lankhaar runt een melkveebedrijf aan de Kleibergsestraat 18a te Eethen (gemeente Aalburg). Om verschillende redenen voldoet deze locatie niet meer. Een verplaatsing van het bedrijf naar een locatie aan de Oude Weidesteeg te Eethen is daarom in voorbereiding. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze voorgenomen plan hierop effect heeft. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

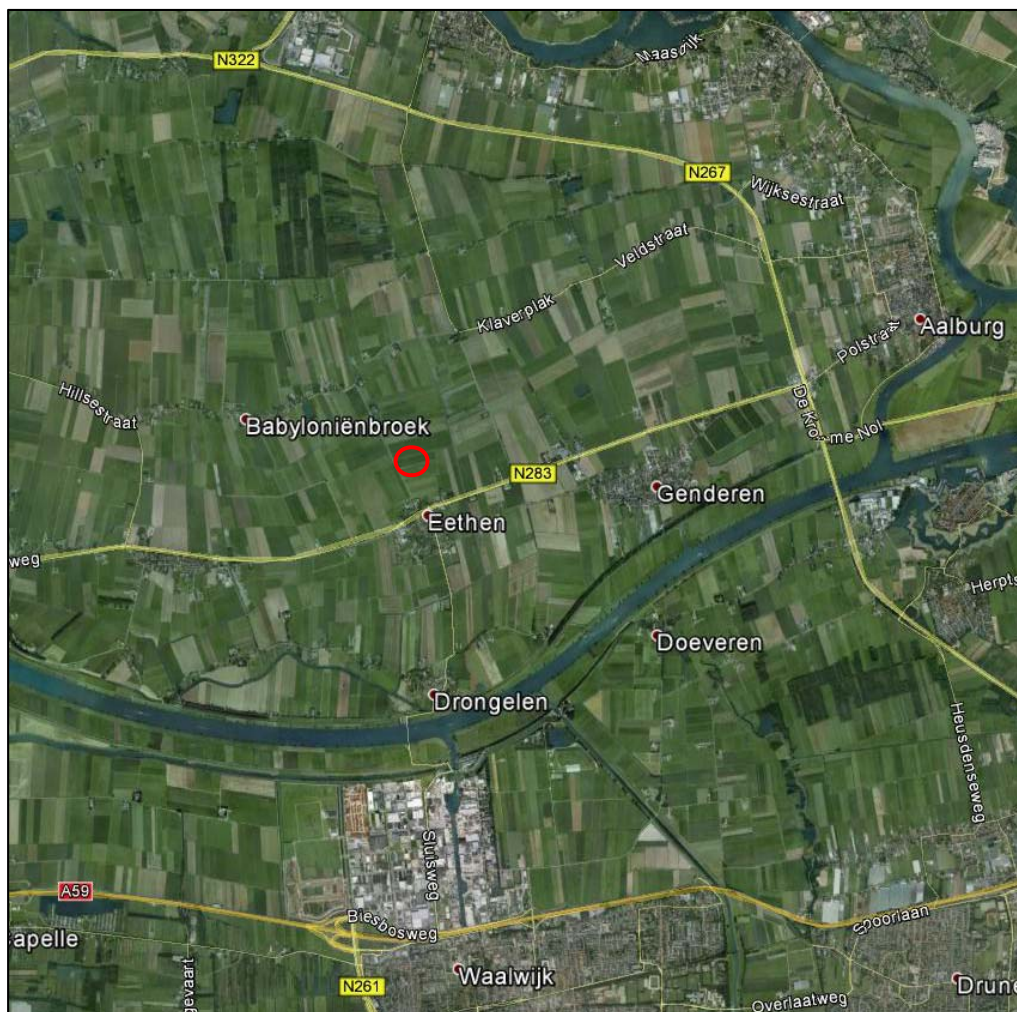
effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied, de nieuwe locatie voor het melkveebedrijf, ligt aan de Oude Weidesteeg te Eethen (gemeente Aalburg). In de huidige situatie bestaat het plangebied uit weiland. Parallel aan de Oude Weidesteeg, op de westgrens van het plangebied, loopt een smalle sloot. Ten tijde van het veldbezoek stond er slechts enkele centimeters water in deze sloot en op plekken stond deze vrijwel droog. Op de noordgrens van het plangebied loopt een bredere watergang. Aan de zuidkant vormt een smalle sloot de grens van het plangebied. In het plangebied zijn geen bomen en struiken aanwezig. De omgeving van het plangebied is een agrarisch gebied met voornamelijk weilanden en enkele akkers.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de globale begrenzing van het plangebied in figuur 2. Op pagina 7 en 8 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Google Earth)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth)

Foto 1. Overzicht plangebied

Foto 2. Overzicht plangebied

Foto 3. Sloop noordgrens

Foto 4. Sloop zuidgrens

Foto 5. Oude Weidesteeg t.h.v. plangebied

Foto 6. Sloop langs Oude Weidesteeg

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit de verplaatsing van het melkveebedrijf van V.O.F. Lankhaar naar het plangebied. Er is een plan voor de landschappelijke inpassing opgesteld (Swarts, 2014). De landschappelijke inpassing sluit qua beplantingsvormen en –soorten aan bij de omgeving. Daarnaast wordt langs een van de sloten een natuurvriendelijke oever gerealiseerd en is een plas-dras voorzien ten behoeve van weidevogels. De locatie van de plasdraszone is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Globale locatie plas-dras (blauwe cirkel). Het plangebied is in rood aangegeven.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 25 februari 2015 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, lichte regen, matige wind en circa 8 °C.

4 Natuurwaarden

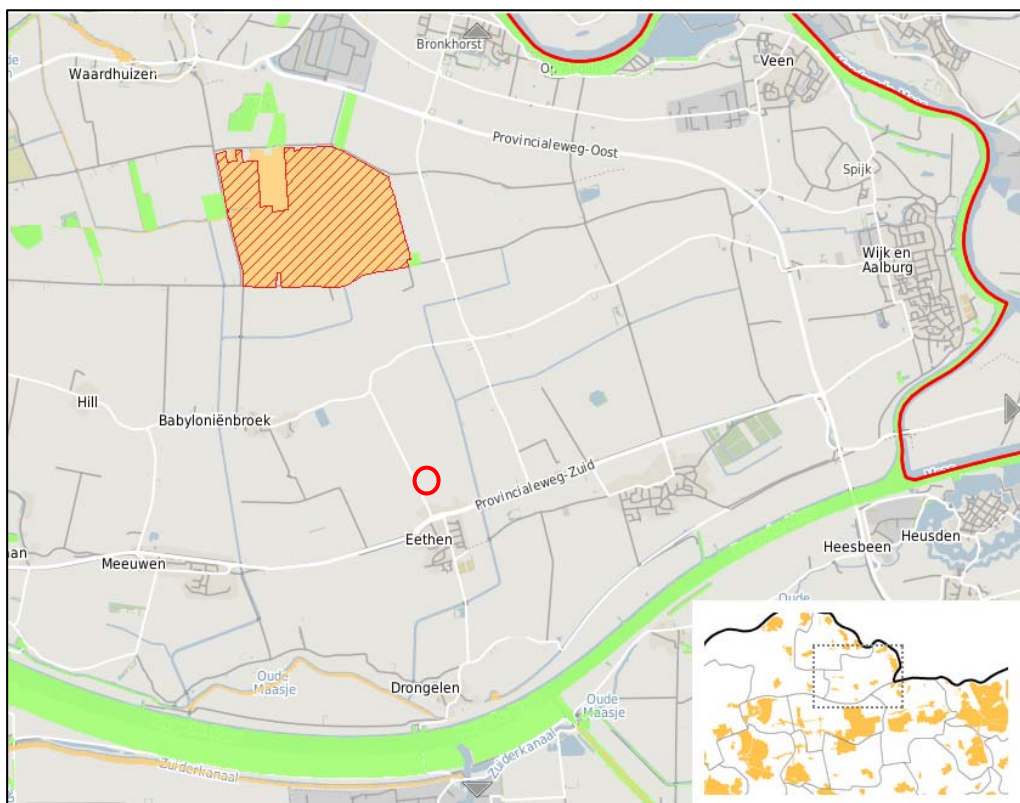
4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) en uit kaartgegevens van provincie Noord-Brabant blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer twee kilometer van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied “Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem”. De ligging van het plangebied ten opzichte van dit Natura 2000-gebied is weergegeven in figuur 4.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van de EHS, zie figuur 4. De dichtstbijzijnde delen van de EHS liggen op circa twee kilometer afstand.

Figuur 4. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (rode arcering) en EHS (groen en oranje) (bron: kaarten provincie Noord-Brabant)

Effectbeoordeling

In een eerder stadium van de planvorming is reeds een toets aan de Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd. Zodoende wordt deze hier buiten beschouwing gelaten.

Gezien de lokale aard van de voorgenomen plannen en de afstand tot de EHS is het redelijkerwijs uit te sluiten dat er negatieve effecten op deze gebieden zullen ontstaan.

De voorgenomen ontwikkeling ligt buiten de EHS en heeft zodoende geen invloed op de oppervlakte van de EHS.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten op de EHS tot gevolg hebben.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit weiland met daar omheen sloten. Uit gegevens van de NDFF blijkt dat tot een afstand van een kilometer van het plangebied de beschermde plantensoort spindotterbloem (FFtabel 2) voorkomt. De spindotterbloem is een soort van het zoetwatergetijdengebied en het voorkomen is bekend in de Biesbosch en de Oude Maas (Weeda et al., 1999). De soort heeft zijn groeiplaats op natte, zeer voedselrijke grond aan waterkanten en in moerassen, in bij hoog water overstroomd rietland. Tijdens het veldbezoek is de spindotterbloem niet aangetroffen en zijn tevens geen andere beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien het feit dat het plangebied uit agrarisch weiland bestaat en de slootkanten minstens eenmaal per jaar worden gemaaid, kan worden vastgesteld dat geschikte biotopen voor de spindotterbloem en andere beschermde plantensoorten in het plangebied ontbreken. Zodoende kan het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Volgens gegevens van de NDFF, de website Vlindernet.nl en uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) komt op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde dagvlindersoort rouwmantel (FFtabel 3) voor. Het habitat van de rouwmantel bestaat uit gevarieerde, open bossen met wilgen op vochtige, zonnige plaatsen (www.vlindernet.nl). Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen voor de rouwmantel ontbreken. Vanwege het agrarisch gebruik van het plangebied ontbreken eveneens geschikte biotopen voor andere beschermde vlindersoorten. Het voorkomen van beschermde vlindersoorten

binnen het plangebied is derhalve uitgesloten. Mogelijk vliegen er incidenteel wel algemene vlindersoorten in het plangebied.

Uit het bronnenonderzoek blijken geen gegevens van het voorkomen van beschermde soorten libellen in de omgeving van het plangebied. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat vanwege het agrarisch gebruik geschikte biotopen voor beschermde libellen ontbreken in het plangebied. Mogelijk komen er wel algemene soorten libellen voor in het plangebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk vliegen er algemene soorten vlinders en libellen in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied blijft gelijksoortig weiland bestaan en de sloten op de grenzen van het plangebied blijven eveneens behouden. De voorgenomen plannen zullen zodoende geen negatieve effecten hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende algemene soorten vlinders en/of libellen. De realisatie van een natuurvriendelijke oever kan zorgen voor een aantrekkelijker leefgebied voor libellen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders voor in het plangebied. Mogelijk vliegen er wel algemene soorten vlinders in het plangebied. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor beschermde libellen. Mogelijk komen algemene soorten libellen voor in het plangebied. Aangezien er in de directe omgeving van het plangebied geschikt gebied blijft bestaan, hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten op mogelijk in het plangebied voorkomende algemene soorten vlinders en/of libellen.

4.2.3 Mieren, kevers en slakken

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. In het plangebied is geen groot oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de beschermde slakkensoort platte schijfhoren (FFtabel 3) in de ruimere omgeving van het plangebied voorkomt. De biotoop van deze soort bestaat uit stilstaande of zeer zwak stromende, zoete wateren. De soort komt vooral voor in laagveengebieden. In wateren met zandbodems wordt de soort zeer weinig waargenomen en in wateren met een kleibodem is de trefkans nog lager. Soorten die het rijkst zijn qua onderwatervegetatie, bieden ook de beste leefomstandigheden voor de platte schijfhoren (De Bruyne et al., 2008). Uit het veldbezoek blijkt dat de sloten op de noord- en zuidgrens van het plangebied jaarlijks worden geschoond en weinig (onder)watervegetatie bevatten. De sloot op de westgrens van het plangebied bevatte ten tijde van het veldbezoek weinig water en stond plekgewijs droog. Vanwege deze feiten en doordat in het plangebied sprake

is van rivierkleigronden, is het niet aannemelijk dat de platte schijfhoren voorkomt in de sloten op de grenzen van het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied. Het is niet aannemelijk dat de platte schijfhoren voorkomt in de sloten op de grenzen van het plangebied.

4.2.4 Vissen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer afstand van het plangebied de beschermde vissoorten kleine modderkruiper (FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3) voorkomen. Op een afstand van een tot vijf kilometer is het voorkomen bekend van de grote modderkruiper (FFtabel 3). De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor stilstaande tot langzaam stromende, ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met een dunne sliblaag bedekte bodem (www.ravon.nl). De wateren waarin bittervoorns voorkomen worden veelal gekenmerkt door goed ontwikkelde oever- en waterplantenvegetaties. Hierbinnen vertoont bittervoorn een voorkeur voor bredere (> 5 m) en diepere (> 0,9 m) watergangen (Brouwer et al., 2010). De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei (www.ravon.nl).

Uit het veldbezoek blijkt dat de sloten op de noord- en zuidgrens van het plangebied voldoende water voeren voor het voorkomen van vissen. Doordat deze sloten jaarlijks worden geschoond is het niet aannemelijk dat hier een rijke plantengroei aanwezig is. Echter, vanwege het voorkomen in de nabije omgeving kan het voorkomen van de soorten kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper niet worden uitgesloten. De sloot op de westgrens stond ten tijde van het veldbezoek pleksgewijs droog en bevatte verder slechts enkele centimeters water.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen beogen de realisatie van een natuurvriendelijke oever langs een van de sloten. Wanneer deze natuurvriendelijke oever wordt aangelegd in de voor vissen kwetsbare periode, kunnen negatieve effecten optreden.

Mitigerende maatregelen

Negatieve effecten op (beschermde) vissoorten kunnen worden voorkomen door de aanleg van de natuurvriendelijke oever uit te voeren in de periode september – oktober. Dit is de periode tussen de voortplanting en winterrust van vissen en amfibieën. Wanneer met deze periode rekening wordt gehouden, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Conclusie

Mogelijk komen de beschermde vissoorten kleine modderkruiper (FFtabel 2), bittervoorn (FFtabel 3) en grote modderkruiper (FFtabel 3) voor in de sloten op

de grenzen van het plangebied. Bij de realisatie van de natuurvriendelijke oever dient rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode en de periode van winterrust van de (mogelijk) aanwezige (beschermde) vissen. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door de natuurvriendelijke oever aan te leggen in de periode september – oktober. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is in dat geval niet nodig.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker (alle FFtabel 1), kamsalamander, rugstreeppad, poelkikker en heikikker (alle FFtabel 3).

De sloten op de grenzen van het plangebied zijn geschikt als voortplantingshabitat voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1. Vanwege het agrarisch gebruik van de weilanden in het plangebied en de omgeving zijn deze slechts marginaal geschikt als landhabitat voor algemene amfibieën van FFtabel 1.

De kamsalamander heeft voor zijn leefgebied een voorkeur voor kleinschalig landschap met bospercelen, heggen en struweel (www.ravon.nl). Het voortplantingsbiotoop bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke poelen met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor de kamsalamander. Het voorkomen van deze soort is daarom redelijkerwijs uit te sluiten.

De rugstreeppad is een pioniersoort van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren en opgespoten terreinen. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren die snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen (www.ravon.nl). Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in de huidige situatie geschikte biotopen voor de rugstreeppad ontbreken in het plangebied. Bij de werkzaamheden in het plangebied dient wel rekening te worden gehouden met de rugstreeppad, aangezien deze pioniersoort snel gebieden kan koloniseren.

De poelkikker leeft met name in gebieden met zwak zuren, voedselarme, schone, stilstaande wateren (vennen) in de landschapstypen bos, heide en hoogveen. Ook wordt de soort gemeld uit halfnatuurlijke graslanden, agrarische kleipolders met kwel, laagveen en op ruderaal terrein. Wel kan hij in de uiterwaarden aanwezig zijn (Dienst Regelingen, 2012). Uit geraadpleegde soortinformatie (www.ravon.nl, Creemers et al., 2009 en Dienst Regelingen, 2012) blijkt dat de poelkikker sloten in agrarische gebieden gebruikt als voortplantingsbiotoop. Daarnaast blijkt dat de soort ingegraven in de bodem kan overwinteren. Derhalve kan niet worden uitgesloten dat de poelkikker voorkomt in de sloten op de grenzen van het plangebied. Gezien

het intensieve agrarisch gebruik van de weilanden in het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat deze tot het landhabitat van de poelkikker behoren. Mogelijk behoren de slootkanten hier wel toe.

De heikikker is een soort die erg kritisch is ten aanzien van zijn habitat. Het habitat waar de heikikker wordt aangetroffen is in zijn algemeenheid te kenschetsen als schraal, ietwat ruig en vochtig. Het bestaat met name uit heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland, maar ook bos en struweel, alles met een hoge grondwaterstand. Waterhabitat is vaak zuur en relatief voedselarm en bestaat uit ondiep, zonbeschenen water (Dienst Regelingen, 2011). Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de heikikker bekend is uit het Pompveld op circa twee kilometer van het plangebied. Vanwege het intensieve agrarische gebruik van de weilanden in het plangebied en de omgeving in relatie tot de habitatvoorkeuren van de heikikker, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de heikikker voorkomt in het plangebied.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten reptielen voorkomen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied is het voorkomen van beschermde soorten reptielen redelijkerwijs uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de bouw van het bedrijf in het plangebied verminderd de oppervlakte marginaal geschikt landhabitat van algemene soorten amfibieën van FFtabel 1. Echter, de delen van het plangebied waar bomen en struiken worden aangeplant, worden aantrekkelijker als landhabitat voor de amfibieën van FFtabel 1. Soorten als gewone pad en bruine kikker kunnen tussen de struiken winterbiotoop vinden.

De voorgenomen plannen gaan uit van de aanleg van een natuurvriendelijke oever. Wanneer deze wordt gerealiseerd in de periode dat amfibieën in het water aanwezig zijn, kan dit negatieve effecten tot gevolg hebben. Dit geldt voor de algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 en voor de mogelijk in de sloten voorkomende poelkikker (FFtabel 3). Wanneer de natuurvriendelijke oever is gerealiseerd draagt deze bij aan een aantrekkelijker leefgebied voor amfibieën en kan derhalve worden gezien als positief effect.

De voorziene plas-dras kan aantrekkelijk zijn als leefgebied voor amfibieën, zowel voor de algemene soorten uit FFtabel 1 als voor de strikt beschermde poelkikker. Het realiseren van een plas-dras heeft zodoende een positief effect op de in de omgeving van het plangebied voorkomende amfibieën. Indien rugstreeppadden (FFtabel 3) tijdens de bouwwerkzaamheden het plangebied koloniseren, kunnen de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (zie paragraaf 1.3). Er kan invulling worden gegeven aan deze zorgplicht door de natuurvriendelijke oever aan te leggen

buiten de voortplantingsperiode van amfibieën. De voortplantingsperiode van amfibieën loopt globaal van half maart tot en met augustus.

Ten aanzien van de poelkikker kunnen negatieve effecten worden voorkomen als de natuurvriendelijke oever wordt aangelegd in de periode september – oktober. Dit is de periode tussen de voortplanting en de winterrust van de poelkikker. Wanneer met deze periode rekening wordt gehouden, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Tip: Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand kunststof scherm van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

Conclusie

Het plangebied vormt geschikt landhabitat voor amfibieën van FFtabel 1. Met het realiseren van de voorgenomen plannen wordt het plangebied aantrekkelijker als leefgebied voor amfibieën.

Het is niet uit te sluiten dat de sloten rond het plangebied voortplantingshabitat vormen voor de poelkikker (FFtabel 3). De voorziene natuurvriendelijke oever maakt de sloten aantrekkelijker als leefgebied voor de poelkikker en kan derhalve worden gezien als positief effect op deze soort. Bij de aanleg van de natuurvriendelijke oever dient echter rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode van de poelkikker en de algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1. Door de natuurvriendelijke oever aan te leggen in de periode september – oktober kunnen negatieve effecten worden voorkomen en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied en de omgeving daarvan, is het voorkomen van beschermde soorten reptielen redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkele overvliegende zwarte kraaien waargenomen. In de weilanden aan de overzijde van de Oude Weidesteeg foerageerden twee knobbelzwanen. Doordat in het plangebied geen bomen en struiken aanwezig zijn, ontbreekt voor veel vogelsoorten broedgelegenheid. Vanwege de beperkte afmeting van de sloten rond het plangebied is het niet aannemelijk dat langs de oevers hiervan watervogels zullen broeden.

Het plangebied en de wijdere omgeving daarvan staan bekend als weidevogelleefgebied. Volgens de heer Lankhaar (mond. med. 25-02-2015) zijn er geen broedgevallen van weidevogels bekend binnen het plangebied. Het is wel aannemelijk dat weidevogels foerageren op de weilanden in het

plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in het plangebied. Vanwege het ontbreken van bomen, struiken en bebouwing is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de voorgenomen plannen zal een deel van het foerageergebied van weidevogels worden bebouwd. In de directe omgeving blijft echter geschikt foerageergebied behouden. Daarnaast voorzien de voorgenomen plannen in de realisatie van een plasdraszone ten behoeve van de weidevogels. Het is zodoende aannemelijk dat er geen negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van het foerageergebied.

Mitigerende maatregelen

Voor de (weide)vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het bouwrijp maken van het plangebied niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door het bouwrijp maken buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van eventueel aanwezige broedende (weide)vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. De werkzaamheden kunnen wel gedurende het broedseizoen worden uitgevoerd als tevoren is vastgesteld dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. Als het plangebied bouwrijp is, is het niet meer geschikt als broedgebied voor (weide)vogels.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Daarnaast is het aannemelijk dat weidevogels hier foerageren. Doordat in de directe omgeving geschikt foerageergebied behouden blijft en de voorgenomen plannen voorzien in een plasdraszone, is het aannemelijk dat er geen negatieve effecten zullen optreden. Wanneer het bouwrijp maken van het plangebied uitgevoerd wordt gedurende het broedseizoen van vogels, dient voorafgaand te worden vastgesteld dat er geen broedende (weide)vogels aanwezig zijn. Een andere mogelijkheid om negatieve effecten ten aanzien van eventueel aanwezige broedende (weide)vogels te voorkomen, is het bouwrijp maken uit te voeren buiten het broedseizoen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart,

baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Binnen het plangebied zijn vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Structuren die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen ontbreken.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals haas, mol, vos en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde zoogdiersoorten bever en waterspitsmuis (beide FFtabel 3) voorkomen.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor de bever. Het voorkomen van deze soort kan derhalve worden uitgesloten.

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (www.zoogdiervereniging.nl). Uit het veldbezoek blijkt dat vanwege de schonings- en maaifrequentie van de sloten rond het plangebied het niet aannemelijk is dat hierin veel watervegetatie aanwezig is. Gezien het agrarische gebruik van het plangebied en de omgeving daarvan, wordt in de sloten een grote mate van voedselrijkdom verwacht. Dit alles maakt dat het plangebied niet geschikt is als leefgebied voor de waterspitsmuis. Naar verwachting komt de soort voor in het Pompeveld op circa twee kilometer afstand van het plangebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Aangezien er in de omgeving foerageergebied blijft bestaan en het plangebied in de nieuwe situatie deels geschikt blijft als foerageergebied, heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect op de functie van het gebied voor vleermuizen.

Een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 benut (mogelijk) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt.

Mitigerende maatregelen

Voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Het is voor deze soorten niet nodig mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. In het plangebied zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling

heeft tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor de in de omgeving voorkomende beschermde soorten waterspitsmuis en bever (beide FFtabel 3).

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer twee kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem” en gebieden die onderdeel uitmaken van de EHS.

Toetsing van de voorgenomen plannen aan de Natuurbeschermingswet 1998 heeft reeds in een eerder stadium plaatsgevonden en is daarom in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Gezien de lokale aard van de voorgenomen plannen en de afstand tot de EHS is het redelijkerwijs uit te sluiten dat er negatieve effecten op deze gebieden zullen ontstaan. De voorgenomen ontwikkeling ligt buiten de EHS en heeft zodoende geen invloed op de oppervlakte van de EHS.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de pagina 23.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

In de sloten rond het plangebied komt mogelijk de beschermde vissoort kleine modderkruiper voor. Bij de realisatie van de natuurvriendelijke oever dient rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode en de periode van winterrust van de (mogelijk) aanwezige (beschermde) vissen. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door de natuurvriendelijke oever aan te leggen in de periode september – oktober. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is in dat geval niet nodig.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied kan deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen effect op mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen. In het plangebied zijn vanwege het ontbreken van bomen en gebouwen geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk komen de beschermde vissoorten bittervoorn en grote modderkruiper voor in de sloten op de grenzen van het plangebied. Bij de realisatie van de natuurvriendelijke oever dient rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode en de periode van winterrust van de (mogelijk) aanwezige (beschermde) vissen. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door de natuurvriendelijke oever aan te leggen in de periode september – oktober. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is in dat geval niet nodig.

Het is niet uit te sluiten dat de sloten rond het plangebied voortplantingshabitat vormen voor de poelkikker (FFtabel 3). De voorziene natuurvriendelijke oever maakt de sloten aantrekkelijker als leefgebied voor de poelkikker en kan derhalve worden gezien als positief effect op deze soort. Bij de aanleg van de natuurvriendelijke oever dient echter rekening te worden gehouden met de voortplantingsperiode van de poelkikker en de algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1. Door de natuurvriendelijke oever aan te leggen in de periode september – oktober kunnen negatieve effecten worden voorkomen en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Daarnaast is het aannemelijk dat weidevogels hier foerageren. Doordat in de directe omgeving geschikt foerageergebied behouden blijft en de voorgenomen plannen voorzien in een plasdraszone, is het aannemelijk dat er geen negatieve effecten zullen optreden.

Wanneer het bouwrijp maken van het plangebied uitgevoerd wordt gedurende het broedseizoen van vogels, dient voorafgaand te worden vastgesteld dat er geen broedende (weide)vogels aanwezig zijn. Een andere mogelijkheid om negatieve effecten ten aanzien van eventueel aanwezige broedende (weide)vogels te voorkomen, is het bouwrijp maken uit te voeren buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Vanwege het ontbreken van bomen, struiken en bebouwing is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten uit te sluiten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Land- en voortplantingshabitat	Ja	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee	-
Kleine modderkruiper	FFtabel 2	Leefgebied	Nee, mits maatregel	Nee, mits maatregel	Natuurvriendelijke oever aanleggen in sept - okt
Bittervoorn	FFtabel 3	Leefgebied	Nee, mits maatregel	Nee, mits maatregel	Natuurvriendelijke oever aanleggen in sept - okt
Grote modderkruiper	FFtabel 3	Leefgebied	Nee, mits maatregel	Nee, mits maatregel	Natuurvriendelijke oever aanleggen in sept - okt
Poelkikker	FFtabel 3	Voortplantingshabitat	Nee, mits maatregel	Nee, mits maatregel	Natuurvriendelijke oever aanleggen in sept - okt
Vogels + weidevogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee, mits maatregel	Voorafgaand aan bouwrijp maken check op broedende vogels of werken buiten broedseizoen.
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-

5.2 Aanbevelingen

Ten aanzien van de mogelijk in het plangebied voorkomende (beschermde) soorten worden in deze paragraaf enkele aanbevelingen gedaan.

Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand kunststof scherm van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

De voorgenomen plannen voorzien in een natuurvriendelijke oever langs een van de sloten. Typisch voor natuurvriendelijke oevers zijn de aanwezige gradiënten van nat naar droog die samen met de wisselende waterstanden dynamisch meebewegen. Natuurvriendelijke oevers worden door de mens aangebracht en hebben vaak een hogere ecologische waarde dan de oevers die doorgaans langs waterlopen te vinden zijn.

Door het realiseren van een natuurvriendelijke oever wordt het gebied aantrekkelijker als leefgebied voor met name amfibieën. Door het flauwe talud van een natuurvriendelijke oever kunnen amfibieën gemakkelijker het water in en uit.

De plasdraszone die deel uitmaakt van de voorgenomen plannen kan een waardevol element zijn voor weidevogels. Door de natte omstandigheden is deze zone zeer aantrekkelijk voor weidevogels om te foerageren.

Voor de toe te passen beplanting in het plangebied is het aan te bevelen soorten te gebruiken die in de omgeving voorkomen. Dit zorgt ervoor dat de locatie past in de omgeving.

Door de overgang van nat naar droog biedt een natuurvriendelijke oever potenties voor de ontwikkeling van een gevarieerde kruidenvegetatie. Eventueel kan een speciaal voor oeverzones ontwikkeld zaadmengsel worden toegepast. Een gevarieerde kruidenvegetatie kan dienen als voedselbron voor allerlei insecten.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Brouwer, T., M. Dorenbosch, R. van Eekelen & J. Spier, 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- + Bruyne, R.H. de, A.W. Gmelig Meyling & A. Boesveld (Stichting ANEMOON). Platte schijfhoren *Anisus vorticulus* (Troschel, 1834).
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Dienst Regelingen, 2011. Soortenstandaard Heikikker *Rana arvalis*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- + Dienst Regelingen, 2012. Soortenstandaard Poelkikker *Rana lessonae*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Provincie Noord-Brabant, 2014. Verordening ruimte 2014 (geconsolideerde versie 18-03-2014).
- + Swarts, B., 2014. Landschappelijke inpassing nieuwe bedrijfslocatie V.O.F. Lankhaar. Oude Weidesteeg ongenummerd te Eethen. Rob Wagemakers Landschapsarchitect bnt, Tilburg.

Internet

- + EHS: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 11 maart 2015
- + Natura 2000-gebieden: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 11 maart 2015
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + © NDFF - quickscanhulp.nl 11-03-2015 16:59:48

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.